

Szerkesztőségi Iroda:
Nagybcskerek, Zápolya-u. 1.,
ahová a lap szellemi részét illető
minden közlemény intézendő.

Kiadóhivatal:
Reitz Fer. Pál könyvnyomdája
Nagybcskerek, Zápolya-u. 1.
ahová a hirdetések, az előfizet-
ések és a lap szétküldésére
vonalközlő felszólalások inté-
zendők.

***** Telefon-szám 31.

TORONTÁI

POLITIKAI NAPILAP.
Főszerkesztő: Dr. BRAJNER LAJOS.

Előfizetési árak:
Egész évre ——— 24 K.
Félévre ——— 13 K.
Negyedévre ——— 6 K.
Egy hónapra ——— 2 K.
— Egyes szám ára 3 fillér.

Hirdetések
a kiadóhivatalban fogadtak
csak el. Azonkívül az össze-
hirdetési irodákban.
Megjelenik vasár- és ünnep-
napok kivételével mindennap
délután 5 órakor. *****

Nagybcskerek, 1912.

XLI. évfolyam 252. szám.

Hétfő, november 4.

Lukács László a helyzetről.

— A miniszterelnök nyilatkozata. —

Budapest, nov. 4.

Az Ujság vasárnapi száma inter-
juw-t közöl, amely igen nagy feltűnést
kelt és amelyben Lukács László miniszter-
elnök ezen lap politikai munkatársa előtt
a kormány és a többség komoly munka-
akarátát jellemző igen nevezetes kijelen-
téseket tesz a legaktuálisabb kérdésekről,
nevezetesen az ellenzék magatartásáról,
a választójogi reformról, a nemzetiségi és
a horvát kérdésről.

Nyilatkozata első részében plasztiku-
san, de egyuttal hatástalannak is jellemzi
az ellenzék erőlködését, hogy a hétfőn
délután Budapestre érkező királyt a szo-
cialisták, sőt még a munkanélküliek tö-
meges, a kormány ellen tüntető feivonu-
lása fogadja, holott, mint a mult szerdán
a képviselőház elé történt felvonulása is
bizonyítja, Budapest polgársága és népe
teljességgel tartózkodik az ellenzék ak-
ciójától, amennyiben az ellenzéki képvisel-
ők menetéhez alig 15—20 kiskoru utcai
alak csatlakozott. Andrassy és társai ekkor
minden akadály nélkül juthattak a kordon-
on át a képviselőházba, ahol Andrassy
zavartalanul beszélhetett is, a többi ellen-
zék részéről pedig csak gyerekes trükk
volt, hogy épp azon a ponton kísérelte
meg a Házbá való bejuthatást, ahol sen-
kit se bocsátott át a kordon, sőt több mun-
kapárti képviselőt is visszautasított. Min-
denki látja, mondja a miniszterelnök, hogy
az ellenzék eljárása tudatosan hangozta-
tott valótlanságon épült fel és hogy im-
már a szocialisták is okosabbak a rezisz-
táló ellenzék vezéreinek. A szocialisták
már kezdik észrevenni, mint sikkad el
lassan-lassan az ellenzéki müfelbuzdulás-
ban a hadakozás tulajdonképpen casus
belli-je, az általános választójog kérdése.
De ha az ellenzék nem is érdemli meg azt
a szemrehányást, hogy végképpen elejt-
ette a választójog kérdését, ezt a kérdést
nem ejti el a kormány, amely ragaszko-
dik tett ígéréthez és azt komolyan készül
beváltani. A miniszterelnök ezután arra
utal, hogy a koalíció, noha kötelezettséget
vállalt a választójogi reform megalkotá-
sára, négy évi uralma alatt ezt nem al-
kotta meg, sőt Andrassy javaslatát maga
a koalíció tette obstrukciójával lehetet-

lenné. Evidens igazságtalanság tehát —
mondja Lukács László — hogy most ezért
akár az ellenzék, akár szocialista szövetsé-
geseik öfelségét vagy a kormányt vádol-
ják mulasztással. Mi körülbelül hat hónap
óta vezetjük az ügyeket és a magam ré-
széről mindig a legnagyobb intenzivitás-
sal azon voltam, hogy ezt a fontos refor-
mot a megvalósulás felé vigyem és fej-
lesszem. E munkával a legközelebbi idő-
ben el fogunk készülni és nincs forróbb
kivánságom, mint hogy a javaslatot az
országgyűlés elé terjeszthessük és hogy
az ellenzék ennek tárgyalását és törvény-
erőre emelését lehetővé tegye. A szöszegés
vádja tehát alig mondható jóhiszeműnek,
de még igazságosnak sem. A kormány
igenis meg fogja valósítani ezt a hat év-
vel ezelőtt már a trónbeszédben meg nem
hiusíthatónak és el nem odázhatónak jel-
zett népjogi reformot, még akkor is, ha a
szociáldemokrata-párt szövetségei az
ellenzék táborában ismét obstrukciós ki-
sérletekkel meg akarják akadályozni,
ami az adott helyzetben bármily abszurd-
umnak lássék, egyáltalán nincs kizárva.
Meg fogja a kormány alkotni, mert erre
kötelezettséget vállalt és a vállalt többi
feladat mellett ennek is meg akar felelni.
Ha pedig az ellenzék magatartása ezt a
mi komoly szándékunkat bizonyos mér-
tékben ha nem is meghiusítani, de késlel-
tetni fogná, akkor a szociáldemokrata-párt
ezt csak ellenzéki barátainak köszönheti
majd, akik az országban sem a kormány
ellen nem tudnak hangulatot, sem a saját
akciójuk iránt rokonszenvet kelteni.

Ezután hangsúlyozza Lukács, hogy
az utóbbi időben már a nemzetiségek ve-
zető elemei is és pedig mérsékeltek és ke-
vésbé mérsékeltek egyaránt bizalommal
fordulnak a kormányhoz és nem illetik
a kormány intencióit a régebben meg-
szokott gyanakvó idegenkedéssel. Ami pe-
dig a horvát helyzetet illeti, ott a hangu-
lat teljesen nyugodt és hiába izgatnak a
koalíciós lapok, a lakosság örül, hogy meg-
szabadult az örökös politikai izgalmaktól
és nyugodtan ápolhatja anyagi és kultu-
rális érdekeit, ami rendkívül nagy suly-
lyal esik a mérlegbe a mostani nehéz kül-
politikai viszonyok között.

HIREK.

— **A katonai előléptetések.** A novem-
beri katonai előléptetésekhez pótlólag kö-
zöljük, hogy ez alkalommal Nagy Sán-
dor m. kir. honvédfőhadnagyot századossá
léptették elő, továbbá, hogy Petrov
Sándor m. kir. honvédfőhadnagy, gazdasági
hivatali főnök főhadnaggyá lépett elő.

— **Esküvő.** Tegnap vezette oltárhoz
Mihájlovits Kamenko nagybecske-
reki földbirtokos Milloss Emmykét,
néhai Milloss Aurél kincstári jogügyi ta-
nácsos leányát. A polgári esküvő után,
amelyen dr. Gavrilla Emil Budapest-
ről és dr. Meszarovics Dragomir
Mitroviczáról szerepeltek tanuként, a bel-
városi görög keleti szerb templomba von-
ult a díszes násznép hosszú kocsisorban,
ahol Straity György gör. kel. főesperes
adta az egyház áldását a fiatal párra.

A régi patriárkális családi melegségre
valló másik esküvő is volt tegnap. Jankó
Ágoston alispán szakácsnőjét, Mous-
song Borbálát vezette ugyanis tegnap
oltárhoz Gara Imre vasúti altiszt s a
fiatal pár az alispán házából vonult a re-
formátus templomba, ahol megjelent
Jankó Ágoston udvari tanácsos alispán
is nejevel. Az egyházi esketésnél Sza-
lay József lelkes méltatta meleg beszéd-
del a szép patriárkális esküvő jelentőségét.

— **A szabadliceum megnyitőelőadása.**
A kulturegyesület nagybecskereki szabad-
liceumának idei sorozatos előadásait teg-
nap kezdték meg a felső kereskedelmi is-
kola dísztermében. A tegnapi megnyitő-
előadáson a főgimnázium jeles irodalom-
tanára, Vajda Lajos tartott felolvasást
Petőfi Sándor költészetéről. Az előadó
Petőfi költészetének három fő alkotó ré-
szét: A szerelmet, a családot és a haza-
fűsítést ismertette rövid, tömör és áttekin-
tető, jellegzetes előadásban. Az előadás
illusztrálására szolgáló vetített képeket
Szenes Adolf polg. isk. tanár vetítette.
A felolvasás végeztével a közönség zajos
éljenzésben részesítette a jeles előadót.

— **Az Omke közgyűlése.** Az Omke
nagybecskereki kerületének választmánya
tegnap ülést tartott, amelyen az Omke
nagybecskereki kerületének idei rendes
beszámoló közgyűlést november hó 10-re
d. e. 11 órára tűzte ki a Lloyd-társulat
helyiségébe. A közgyűlésen a központ
részéről külön előadó vesz részt, aki az
adóreformot fogja ismertetni.

— **Tartalékos tisztek szemléje.** No-
vember negyedikén minden évben élénk
katonai parádében pompázik a város. Ma
volt ugyanis a tartalékos tisztek rendes
őrszi szemléje: a „Hauptrapport“, amelyen
az itteni tartalékos tisztek jelentkezni tar-
toztak. Az utcákon egész délelőtt minden-
féle fegyvernemhez tartozó tiszteket le-
hetett látni s a Rezső-laktanyában, ahol a
szemle lefolyt, egész délelőtt élénk sürgés-
forgás volt. A főszemle ma délelőtt 9 óra-
kor kezdődött s a szemlét Weinovic
Emánuel cs. és kir. alezredes vezette, je-

Ideiglenes üzlet-áthelyezés!

Cipőraktáromat november hó elején a
1194-156
Közgazdasági Bank épületébe (Kinizsy-u.) helyezem át ideiglenesen

jövő évi augusztus hó 1-éig, hol tovább is csak elsőrendű cipőket tartok
raktáron. ——— Kérem a nagyérdemű közönség további pártfogását

tisztelettel **WEINBERGER K., cipőraktár.**

len voltak még Hen cz Ferenc főhadnagy és dr. Sura József ezredorvos. A tiszti utószemle folyó hó 14-ikén lesz, míg a tartalékos tiszthelyettes jelöltek szemlét szerdán, folyó hó 6-ikán tartják meg, szintén a Rezső-laktanyában.

— **Allitáskötelesek összeírása.** A városi főjegyzői hivatal, mint a városi katonügyi nyilvántartó hivatal, közli, hogy az 1892, 1891 és 1890. évben született állitáskötelesek összeírás végett a városi főjegyzői hivatalban november hó végéig rögtönösen jelentkezzenek. A jelentkezést indokolatlanul elmulasztókat 200 koronaig terjedhető pénzbüntetéssel büntetik.

— **Halálozás.** Vettük a következő gyászjelentést:

Már özvegy Tolokán Dezsőné született Tullics Anna, mint hü, gondos és öneláldozó hitves a maga s alólirottak nevében fájdalomtól megtört szívvvel tudatja, hogy a szerető férj, gyermek, testvér, vő, sógor és rokon, Tolokán Dezső életének 31., boldog házasságának 6-ik évében, f. év október 31-ikén d. e. 10 órakor, hosszas, de önmegadással viselt szenvedés után az Urban elhunyt. Az ifju élet, mely oly sok szép reményre jogosította az elhunytat és a hü hitvest, épp úgy, mint az édes anyát, testvért, a rokon és ismerős kört: miként a fák ékei lehullanak az őszi vihar előtt, úgy száll sirba a tetterőt és képességet nem tekintő halál rideg leheletére. Kedves felejtetetlen halottunk temetése f. évi november hó 2-ikán d. u. 2 órakor a róm. kath. anyaszentegyház szertartása szerint fog a családi háznál beszenteltetni; beszentelés után Pecsely községben levő családi sírboltban örök nyugalomra tétetni. Lelki üdvéért az engedszelő szt. miseáldozat f. évi november hó 4-ikén reggel 8 órakor fog a plébánia-templomban az Egek Urának bemutatni. Kraszna, 1912 október hó 31. Özv. Tolokán Miklósné szül. Beteg Mária anyja, Tolokán Lukács testvére, Tolokán Lukácsné, szül. Simon Teréz sógornője, Beteg Lukács nagyapa, Tolokán Mariska és Miklós keresztgyermekai, id. Tullics György após, id. Tullics Györgyné, szül. Kögl Agosta anyós, ifj. Tullics György és neje Ferch Magda, Tullics László, Tullics Erén és férje: Gimesi Gerzanits Gyula; Tullics Agosta és férje: Csemiczey Gyula; Tullics Gyula sógornők, sógorok.

— **„Uttörő”-előadás.** Az Uttörő-társaság nagybecskereki fiókja tegnap délután 4 órakor tartotta harmadik előadását a kaszinóban. A tegnapi előadásra Vincze Sándor, a budapesti Uttörő-társaság tagja jött le és „Az anyag fejlődése” címmel tartott előadást, melyet nagyszámú közönség hallgatott meg s élénk tapsokkal honorálta az előadót.

— **Iskolai ünnepély a Messinger-intézetben.** A Messinger-féle leánynevelő intézet növendékei tegnap délelőtt szép ünnepélyt rendeztek Károly napja alkalmából az intézet jeles igazgatónője, Messinger Karolin tiszteletére. Az ünnepély zene- és énekszámokból, színi előadásból állott s a nagyszámú közönség élénk tetszéssel honorálta a leánykák előadását és meleg ovációban részesítette Messinger Karolin igazgatónőt.

— **Nagybecskereki felső kereskedelmi iskolai diákok Temesvárott.** A nagybecskereki felső kereskedelmi iskola husz növendéke szombaton reggel Perl Mihály és Osztie Béla tanárok vezetése alatt Temesvárra rándult és ott a város nevezetesebb gyárait megsejmelte. A kirándulók megtekintették a dohány-, gyufa-, sör-, gáz- és cipőgyárat, este pedig a színházban Az ember tragédiájának előadását nézték meg s vasárnap délután visszaérkeztek Nagybecskerekre.

— **Az első hó.** November elején vagyunk még csak, de a tél már mutogatja fogaféherét. Napok óta metsző hideg dideregett bennünket, sőt már a fehér hópihé is ránköszöntött. Így tegnap este 8 óra tájban hullott meglehetősen sűrűn a hó, ma délután is szállingózott egy csomó fehér pihe, de persze ez csak amolyan előjáték s egyelőre csak amíg a földre értek a pihek, addig lehetett hónak nézni. Azután víz és sár lett belőlük rögtön. De hiába, azért már mégis jelentkezett a tél s ha olyan zord lesz, mint a többi idei év-

szak, akkor ugyancsak van okunk rettegni tőle.

— **Tűz.** Tegnap vasárnap délután megint tüzeset zavarta meg a tüzoltók vasárnapi pihenését. Ugyanis délután egy fél 3 óra tájban a Temesvári-utca végén levő kültelek egyik szérűskertjében gyuladt ki négy kocsis szalma. Mire a tüzoltók kiérkeztek, már majdnem elégett a szalma s így a tüzoltók csak a szomszédos kertekben felhalmozott szalmakazlakat igyekeztek a tüztől megvédeni, ami sikerült is. A tűz keletkezésének okát eddig még nem tudják.

— **Elgázolt gyermek.** Súlyos baleset érte tegnap délután Schlitter Péter vasuti kazánfűtő 10 éves fiát. A fiu többet magával az Aradáci-uton labdázott, amikor egy parasztkocsi rohant arra vad vágatással, a kocsin kurjongató részeg alakokkal. Mielőtt a fiu még elfuthatott volna, a kocsi alá került s a kerekek mindkét lábát eltörték. A kocsi tovább vágatott s eddig még nem tudták kideríteni, hogy kik ültek rajta. Most nyomozzák őket.

— **Aki gyakorolja magát a háborúra.** Véres eset történt a napokban Béga-szentgyörgyön. Gruics Milvoj dudás egy ismert verekedő ember mostanában egyre hangoztatta, hogy lemegy a Balkánra harcolni a törökök ellen, de előbb be akarja magát gyakorolni a háborúra leüt egy-két embert. A minap Tuszity nevű ottani földmives házában lakodalmot volt, amelyen Gruics is résztvett. Gruics itt egyre hősködött, mindenkibe belekötött, hogy ki akar vele harcolni. Hajnal felé, mikor már szeszszel is tele volt, kihívta az udvarra a Tuczity-család egyik legényfiát, Tuczity Pált s az udvaron harcra hívta föl. Egyben pedig egy hatalmas dorongot kapott föl s mielőtt Tuczity fölcsudhatott volna, irtózatossá erővel fejbevágtá a legényt, úgy, hogy ennek agyveleje azonnal kiloccsant s a legény rögtön halva rogyott össze. A véres tett után Gruics megszokott s még ma sem találták meg. Nem lehetetlen, hogy Szerbiába szökött s most a harctéren folytatja a virtuskodást. Szabó Béla vizsgálóbíró, dr. Kovács Rókus kir. ügyész jártak ki a bíróság részéről dr. Magyar Károly és dr. Fialovszky Lajos törvényszéki orvosokkal a helyszínén s megejtették a vizsgálatot, egyben pedig a bíróság elrendelte a gyilkos körözését.

Színház, irodalom.

A délvidéki szinikerület.

A kerületi választmány ülése. — Mezei Béla igazgatónak fölmondtak. — A szinikerületre pályázatot irnak ki.

— Saját tudósítónktól. —

Nagybecskerek, nov. 4.

Jelentős ülése volt tegnap a délvidéki szinikerület választmányának. Tegnap tárgyalta ugyanis a választmány a kerület jelenlegi szinigazgatójának, Mezei Bélának szerződési ügyét, amely a jövő év szeptemberében jár le, de meghosszabbítása fölött most kellett döntenie. És a választmány úgy határozott, hogy miután Mezei Béla szerződésében foglalt kötelezettségeinek és a választmány több rendbeli föltételeinek nem felelt meg, Mezei Béla szerződését fölbontja és a szinikerületre új pályázatot ír ki.

A szinikerület választmányának tegnap délelőtt tartott ülésén dr. Dellimanic Lajos főispán elnököl s jelen voltak: Jankó Ágoston alispán ügyvezető alelnök, dr. Kéler Béla titkár, a zombori szinügyi bizottság részéről: Spanyol József, Verseez részéről: Perjéssy Lajos, Oravicza részéről: dr. Verzár János és Balajthy Barna, Lugos s Herkulesfürdő részéről: dr. Rottenberg Márton és dr. Willner József, Nagybecskerekéről dr. Vinczehidy Ernő, Steinitzer Géza és dr. Pollák Győző. Nagyikinda és Resicza nem küldött megbizottakat.

Jankó Ágoston ügyvezető alelnök előadja, hogy Pancsova bejelentette a szinikerületből való kilépését, amit a választmány egyhangulag tudomásul vett.

Ugyancsak tudomásul vették a pénztári jelentést, majd megválasztották a választmányi tisztikart, nevezetesen elnöknek dr. Dellimanic Lajos főispánt, ügyvezető alelnöknek Jankó Ágoston alispánt, titkárnak Torontálvármegye főispáni titkárát, pénztárosnak Mayer Rezsőt.

Ezután következett az ülés legfontosabb ügyének, a szinigazgató szerződésének tárgyalása.

Élénk eszmecsere után a választmány dr. Rottenberg Márton indítványára egyhangulag kimondotta, hogy miután Mezei Béla szinigazgató több rendbeli köteletségének nem tett eleget, a szerződést 1913 szeptember 1-re fölmondja s a szinikerület szinigazgatói állásának betöltésére 1913 január 15-iki határidővel pályázatot ír ki s a beérkező pályázatok fölött 1913 február 15-ikén dönt.

Szóba került a színi idények beosztásának ügye is, de itt csak annyiban történt változás, hogy az oraviczaik kérelmére az ő színiidényük jövő évben június 3-ika helyett már május 24-ikén kezdődik. A nagyikindaiaknak azt a kérelmét, hogy az ottani színiidény április 15-től május 15-ikéig tartson, a választmány nem teljesítheti, mert az őszi és tavaszi színiévvel bíró városok jelenlegi idényeikről nem hajlandók lemondani.

Ezzel az ülés véget ért.

** **Az utolsó előadások.** A nagybecskereki őszi színiévad a tegnapi nappal véget ért s a szinikerület Zomborba utazott, ahol január közepéig működik. Szombaton és vasárnap voltak nálunk az utolsó előadások, amelyek közül a szombati még bemutatóelőadás volt s a társulat Primerose kisasszonyt mutatta be. Az előadás egészében kifogástalan volt s az egyes szereplők közül most is gyönyörűséggel éveztek Huzeila Irén művészetét, amely a kisebb szerepben is tökéletes volt. Kedvesen és kifejezően játszotta Karolyi Ibolyka Primerose szerepét, hasonlóképpen Ligeti Angela Dantonienne-t. Annál gyöngébbek voltak azonban a férfiak s ez a társulat baja, hogy nincsenek megfelelő drámai színészei. Czobor Gyula de Lancrey szerepében megint csak gyöngé szerelmes színészek mutatkoztak, Ungvári Miklós pedig a bitorost egyáltalán nem tudta érvényesíteni.

Vasárnap délután az ingyeneőket adták, este pedig utolsó előadásként megint az Asszonyfaló ment s ezzel közel fél évre a függöny legördült.

Sport.

× **Hubertus.** A nagybecskereki agarrászó társaság a vadászat védőszentjének ünnepét régi szokás szerint jól sikerült vadász-lovaglással ünnepelte meg. Délelőtt tizenegy órakor indult meg a társaság a főtérről, amelynek színesen eleven, mozgalmos képet kölcsönzött a szép számú lovas. A vadászatot lovagolták: Jankó Ágoston udvari tanácsos alispán, Vinczehidy Ernő főjegyző és neje, Bobor Gyula, dr. Magyar Károly, Teszling Ferenc kapitány, Jellinek Sándor hadnagy, Bielek Pál hadnagy, Bielek Vilmos, Demkó István, Gáspár Ernő, Kamenszky Árpád és ifj. Magyar Károly. A vadászaton kocsin résztvettek: dr. Dellimanic Lajos főispán és neje, báró Dániel Tiborné, Jankó Ágostonné, Pap Lily, dr. Magyar Károlyné, Demkó Vidor és neje, Baár Jenő és neje, Gáspár Ernőné, Magyar Lenke és Piri, Demkó Kató, Pap Dezső, dr. Grandjean Jenő, dr. Kéler Béla.

Az idő nagyon kedvező volt s a társaság négy jól sikerült hajtás után a szabadban dezsőnére gyűlt össze, melynek végeztével délután négy óra tájban visszatért a városba.

Törvénytörés.

Az asszonyi hütlenség.

— Esküdtszéki tárgyalás. —

A nagybecskereki törvénytörésen ma délután kezdődtek meg a novemberi esküdtszéki tárgyalások. A mai tárgyaláson Perity György törökbecsei lakos ült a vádlottak padján szándékos emberöléssel vádolva, amiért Törökbecsén 1912. évi május hó 27-én verekedés közben Joszimovics Rankó törökbecsei lakost agyonszurta.

A gyilkosság oka az asszonyi hütlenség. Ugyanis az elhalt Joszimovics Rankónak mostoha fia, Tyuresity Dusán vadházasságban élt Tadyty Lyubicával. Peritynek szintén vadházasságban élő felesége Blazsin Emilia rávette Tadyty Lyubicát, hogy hagyja ott Tyuresity Dusánt és álljon össze az ő rokonával Pavlovits Obráddal. Tadyty Lyubica rá is állott erre és összeállt Pavlovits Obráddal. De nem sokáig maradt új férjénél, mert féltékenységi jelenségek után ismét visszatért régi férjéhez. E miatt keveredtek haragba egymással Perity György és Joszimovics Rankó és egymást kölcsönösen sértegették, ahol csak összetalálkoztak. Egy ilyen veszekedés, illetve verekedés alkalmával azután a feldühösödött és becsipett Perity György konyhakéssel oldalba szurta a szekercével rátámadó Joszimovics R.-t, aki meghalt.

Az esküdtbírósg ebben az ügyben a következőképp alakult meg: Elnök: Alföldi Ede törv. elnök, szavazóbírók Junga Aladár és Szilágyi Lajos, jegyző Gajdics Miklós, ügyész dr. Kovács Rókus. Védőügyvéd dr. Eibesütz Miksa. Orvosszakértők dr. Fialowski Béla törv. orvos és dr. Gerő Leó törökbecsei járás-orvos.

Esküdtök: Loncsár Pál, Nagyvinzky Szvetozár Farkas Ignác, Fendler József, Delfel Mátyás, Hadszer János, Menyhárt Károly, Hajduska Jenő, ifj. Funk Henrik, Goldschmidt Lipót, Hadik Lőrinc és László Ádám.

A szokásos formalitások után a vádlottat hallgatják ki, aki beismeri ugyan tettét, de azt jogos önvédelemnek minősíti, mert Joszimovics szekercével támadt rá, amivel szemben a tanúk azt állítják, hogy mindig Perity sértegette Joszimovicsot, és a gyilkosságot megelőző verekedést is Perity kezdte durván és ok nélkül.

A tanúk kihallgatása után az orvosszakértők véleményét hallgatják meg.

Ítélet csak este lesz.

TÁVIRATOK.

A balkáni háború.

Törökország katasztrófája. — A török hadsereg teljes veresége. — Törökország békét kér. — Monarchiánk és a balkáni helyzet. — A hatalmak a Dardanellákban. — Görög-szerb előnyomulás. — Áresés a tőzsdén.

Budapest, nov. 4. (A „Torontál“ eredeti távirata.) A balkáni harctérről Törökországra nézve ma már katasztrófális hírek érkeznek. Az összes jelentések megegyeznek abban, hogy a tráciai harctéren a bolgárok a török hadsereget teljesen szétverték, úgy, hogy a török hadsereg maradéka már egész Konstantinápoly alá, az onnan mintegy 40 kilométernyire fekvő Kataldzába volt kénytelen visszavonulni az üldöző bolgár sereg elől. A szerbek és görögök a másik oldalról szorongatják a törököket s a szerbek 80 kilométernyire, a görögök pedig alig 40 kilométernyire vannak Szalonikától. De legjobban jellemzi Törökország katasztrófális helyzetét az, hogy a porta már békeközvetítésért fordult a hatalmakhoz. A hatalmak különben már akcióba is léptek, amennyiben az összes tengeri hatalmak utnak indították hajóhadaikat Konstantinápoly felé, hogy a Dardanellákba beha-

józzanak. Monarchiánk szintén több hadihajót küldött a levantei vizekre.

Mai jelentéseink a következők:

Törökország katasztrófája. — A török hadsereg teljes veresége.

Budapest, nov. 4. (A „Torontál“ eredeti távirata.) Londonból sürgönyzik: **A bolgár hadsereg Csorlunál rendkívül véres és gyilkos harc után szétzórta a török hadsereget. A török hadsereg a bolgárok irtózatossággal nem tudott ellenállani s vad futással vonult vissza Kataldzába. Hír szerint a törökök részéről mintegy 20 ezer ember esett el.**

Budapest, nov. 4. (A „Torontál“ eredeti távirata.) Berlini táviratok szerint **a tráciai harctéren az öt nap óta tartó döntő ütközet a bolgárok teljes győzelmével végződött. A török részről érkező egyes győzelmi hírek csak hangulatkezelést céloznak. Ez a megjegyzés a „Frankfurter Zeitung“-nak arra a táviratára vonatkozik, amely szerint a török jobbszárny Vizanál elhatározó győzelmet aratott a bolgárok fölött.**

Budapest, nov. 4. (A „Torontál“ eredeti távirata.) Szentpétervárról sürgönyzik: Mint az orosz távirati ügynökség jelenti, **a bolgárok véres harc után ismét elfoglalták Csorlút. A török hadsereg Kataldza felé menekül.**

Budapest, nov. 4. (A „Torontál“ eredeti távirata.) A berlini Wolf ügynökség jelenti, **hogy a török hadsereg véres vereség után kénytelen volt visszavonulni Kataldzába.**

Budapest, nov. 4. (A „Torontál“ eredeti távirata.) Félhivatalos szófiai távirat szerint Drinápoly már legföljebb egy-két napig tarthatja magát.

Törökország békét kér.

Budapest, nov. 4. (A „Torontál“ eredeti távirata.) A londoni Reutter-ügynökség félhivatalos konstantinápolyi táviratát közöl, amely szerint **a török kormány a hatalmakhoz fordult, hogy az ellenségeskedések megszüntetéséért és a béketárgyalások megindításáért lépjenek közbe.**

Monarchiánk és a balkáni helyzet.

Budapest, nov. 4. (A „Torontál“ eredeti távirata.) Bécsből sürgönyzik: A monarchia külügyi kormánya ma válaszolt a francia miniszterelnök intervenció javaslatára, amely határozottan kimondani kívánja, hogy a hatalmak teljes érdeknélküliség mellett följárulják közbelépésüket a béke érdekében. Külügyi hivatalunk a javaslatot nem fogadja el, mert monarchiánk igen nagy érdekei vannak a Balkánon, amelyeket meg kell védelmezni. Amennyiben a monarchiának ez álláspontjának megfelelő javaslat nem történhetné, akkor a monarchia maga lát hozzá, hogy alkalmas időben közbelépjen.

Hadihajóink utban.

Budapest, nov. 4. (A „Torontál“ eredeti távirata.) Fiuméből sürgönyzik: Tegnap este fegyveres tengerészek jártak be a várost és éjjelre a hadihajókra összehívták az ott időző flotta legénységét és tisztjeit. A tiszteket az abbáziai kaszinóból és kávéházakból hívták elő. A tisztek a kérdésesekre azt válaszolták, hogy parancsot kaptak Szalonikibe való indulásra, ahol állítólag 2000 keresztényt felkoncoltak. A flotta éjjel után elindult Fiuméből.

Budapest, nov. 4. (A „Torontál“ eredeti távirata.) A félhivatalos Magyar Távirati Iroda jelenti: **Az osztrák-magyar hajóraj első osztálya, amely a „Ferenc Ferdinánd“, „Radetzky“, „Zrinyi“ csatahajókból, az „Admiral Spaun“ cirkálóból s két torpedóhajóból áll, parancsot kapott, hogy a magyar és osztrák alattvalók védelmére a levantei vizekre hajózzon.**

A nagyhatalmak a Dardanellákban.

Budapest, nov. 4. (A „Torontál“ eredeti távirata.) Londoni jelentések szerint a hatalmak végleg elhatározták, hogy rendezik a Dardanellák kérdését. Valamennyi tengeri hatalom hadihajókat indított utnak, hogy a Dardanellákba behajózzon.

Budapest, nov. 4. (A „Torontál“ eredeti távirata.) Londonból sürgönyzik: A lapok különkiadásban jelentik, hogy az angol flotta összes szabadságon levő tengerseit behívták s a flotta tisztjeinek és legénységeinek meghagyták, hogy a hajókról távozni nem szabad. A flotta egy része ma elindult.

Szerb-görög előnyomulás.

Budapest, nov. 4. (A „Torontál“ eredeti távirata.) Mint Belgrádból sürgönyzik, a szerbek Demirkapu községnél a hasonló nevű hegyszorosban a Vardar folyónál megverték a törököket és elfoglalták Demirkaput. A szerb hadsereg most már csak 85 kilométernyire van Szalonikától.

Budapest, nov. 4. (A „Torontál“ eredeti távirata.) Athénből táviratozzák: Konstantin trónörökös jelenti, hogy a görög sereg Jenidze (Jenissza) előtt elkeseredett harc után a törököket szétverte. Jenissze midősze csak 35 kilométernyire van Szalonikától, úgy, hogy most megkezdődik Szaloniki körülvétele.

Áresés a tőzsdén.

Budapest, nov. 4. (A „Torontál“ eredeti távirata.) A mai tőzsdén a török vereségek híreire 5–10 koronás áresések voltak. Déli záratkor a vezető értékek árfolyama a következő volt: Magyar Hírel 781, Osztrák Hírel 602, Koronajáradék 84.50, Jelzálog Hírelbank 411, Leszámitoló Bank 502, Hazai Bank 283, Magyar Bank 526, Rimamurányi 700, Salgótarjáni 707, Közúti Vasút 641, Villamos Vasút 363.

A király Budapesten.

Budapest, nov. 4. (A „Torontál“ eredeti távirata.) A király ma délután 5 óra körül érkezik külön udvari vonaton a nyugoti pályaudvaron Budapestre. A szocialisták ma reggel röpiratokat osztottak szét, melyben felhívják a munkásokat, hogy jelenjenek meg minél nagyobb számban az utcán s amerre a király elvonul, ott álljanak sorfalat, tüntessenek a király mellett és a kormány ellen. A rendőrség nagy előkészületeket tesz az esetleges rendezettség megakadályozására. A rendőrség teljes létszámmal vonul ki az utcára.

Az ellenzék és a delegáció.

Budapest, nov. 4. (A „Torontál“ eredeti távirata.) A szövetséges ellenzék végrehajtó bizottsága tegnap elhatározta, hogy tiltakozni fog a delegáció ülései ellen, amivel azt akarja elérni, hogy a delegáció is csak katonai kordon mögött ülésezhessen.

TŐZSDE.

(Árak 50 kilogrammonként.)

Buza (áprilisra)	11.79
Rozs (áprilisra)	10.42
Zab (áprilisra)	10.99
Tengeri (májusra)	7.97

Közgazdaság.

a „Hermes” Magyar Általános Váltóútlejt R.-T. (Budapest), havi jelentése a tőzsdéforgalomról és a pénzügyről.

Budapest, 1912 október 31.

A Balkán háború meglepő eseményei, a török seregeknek nap után beálló újabb vereségei a tőzsde irányzatát is kedvezőtlenül befolyásolták és ezek következtében a legutóbbi héten mindinkább pesszimista felfogás nyomult előtérbe. Azonban éppen a bolgároknak a törökök felett legutóbb aratott nagy döntő győzelme az ellenkező hatást váltotta ki, mert híre terjedt, hogy a hatalmak ezen fordulatot közbelépésre fogják felhasználni és a béke érdekében egyetértőleg fognak fellépni. A hatalmak közbelépésétől a tőzsde is a háború gyorsabb befejezését reméli és miután a hatalmak ezen hirdetések szerint teljes egyetértéssel lépnek fel, az európai háború réme is háttérbe szorult. Így a tőzsdén éppen a mai napon valamivel barátságosabb volt a hangulat és főleg a vezető értékeknek előzőleg erősen visszament árfolyamai valamivel javultak. Így a tőzsde a további fejleményekkel szemben egyelőre inkább várakozó álláspontot foglal el.

Bár a fentebb említett irányzat csaknem az összes értékekre kiterjedt, vezető értékek közül a két hitelrészvény, valamint az Osztrák-Magyar államvasút részvények és a fő helyi értékek közül a magyar bank és a Közuti vaspálya részvények szenvedtek legnagyobb árcsökkenést. Természetesen a valamivel barátságosabb irányzatnál is ezen részvényeknél mutatkozott leginkább javulás. Rimanurányi vasmű részvények — részben a szelvényesedékesre való tekintettel — aránylag jól tartott árfolyamokon kerültek forgalomba. A főbb helyi ipari papírok közül szénértékekben és téglapapírokban, továbbá Ganz-Danubius, Magyar cukoripari részvényekben volt leginkább üzlet, szintén csökkenő árfolyamok mellett.

A pénzügyben a jegybankoknak az előző héten történt kamatlábemlése a feszültséget nem csökkentette és így valószínűleg újabb kamatlábemlésekkel kell számolnunk. Ezeknek sorát tegnap a francia jegybank nyitotta meg, mely tegnap 1/2%-kal emelte a kamatlábat 4%-ra, mely kamatláb 1907. óta nem volt érvényben. A devizárfolyamok elég magas színvonalon mozognak.

Felölös szerkesztő: Somfai János.

Bánlaci járás főszolgabírájától.
4598/1912. szám. 1249—2.1

Pályázati hirdetés.

Torontálvármegye bánlaci járáshoz tartozó Nagymargita községben nyugdíjazás folytán megüresedett **községi jegyzői állásra** pályázatot hirdetnek.

A jegyzői javadalmazás a községtől 1200 korona, állami kiegészítés 300 korona, utiatalány 400 korona faszállítási átalány 100 korona, szabad lakás és melléképületek, valamint házikert használata és a magánmunkálatok után szabályrendeletileg megállapított díjak. Felhívom mindazokat, akik ezen állást elnyerni óhajtják, hogy az 1900. évi XX. t.-c. 3. §-ában előírt képesítésüket, valamint eddigi alkalmaztatásukat igazoló okmányokkal felszerelt kérvényüket f. évi november hó 15-ig hozzámmal is inkább adják be, mert a később érkező kérvényeket figyelembe venni nem fogom.

A választás határidejét később fogom kiütni.

Bánlakon, 1912 október hó 31-én.

Dr. Ürményi, főszolgabíró.

Irodista

aki a magyar és német nyelvben teljes jártassággal és kiváló szép írással bír, irógépen gyorsan és pontosan dolgozni tud, a kisebb levelezések végzéséhez, valamint a könyvvitelnél is használható, **azonnali belépéssel tartós állást keres.**

Megkeresések Sz. J. Poste restante Nagybecskerek cím alatt kéretnek.
1203—x.5

Torontálvármegye alispánja.

31590/1912. szám. 1250—1

Pályázati hirdetés.

Nagykikinda r. t. városnál üresedésben levő egy II. osztályú aljegyzői állásra ezennel pályázatot hirdetnek.

Felhívom pályázni szándékozókot, hogy kérvényüket f. évi december hó 2-ig hozzám nyújtsák be.

Az állással jelenleg még évi 1600 kor. fizetés és 400 kor. lakbér van összekötve, mely javadalmazás a városok fejlesztéséről szóló törvénynek megfelelően 1913. évi január hó 1-ső napjától kezdődőleg évi 2000 korona fizetés és 540 kor. lakbér leendő. Pályázóktól az 1913. évi LVIII. t.-c. 22. §-ában előírt minősítés kívántatik.

Nagybecskerek, 1912. évi október 22-én.

Jankó s. k., alispán.

8772/1912. tkvi szám. 1243—1

Árverési hirdetés és árverési feltételek.

A nagybecskereki kir. törvényszék mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy dr. Obadeanu Pál nagybecskereki ügyvéd végrehajtható kiskoru Bucu Petru óecska lakos végrehajtást szenvedő ellen 83 korona tőkekövetelés és jár. iránt folytatott ügyében az árverést elrendelte.

Ennek folytán a nagybecskereki kir. törvényszék területén levő óecska 573. számú tkvben A. I. 1. sor, 775. hrszám alatt felvett 375 négyzetöl btelek haszonélvezetéből és a 675. ö. i. számú házból kiskoru Bucu Petrut illető jutalék 800 korona kikialtási árban az 1912. évi november hó 14. (tizennégy) napján délelőtt 10 órakor Óecska községhezánál megtartandó nyilvános árverésen a következő feltételek alatt fog eladás alá kerülni:

1. Ha a megállapított kikialtási áron felül ígéretet senki sem tesz, az árverésre kitűzött birtok a megállapított kikialtási ár kétharmadánál alacsonyabb áron az árverésen el nem adható.

Ha a kikialtási ár fokozatos leszállítása következtében a legalacsonyabb árt elérő ígéret nem tétetik, a kiküldött az árverést felfüggeszti.

2. A vhn. 21. §-a értelmében a kincstár mint árverelő bánatpénzt letenni nem köteles. Nem kötelesek bánatpénzt letenni az 1889. t.-c. 10 §-ának második bekezdése alapján adómentes záloglevelek kibocsátására jogosított és Budapesten székelő részvénytársaságok és szövetezettek, valamint az 1898. évi XXIII. t.-c. alapján alakult központi hitelszövetkezet a javukra zálogjoggal megterhelt ingatlan elárverezésénél. Abban az esetben amelyben az árverelő a törvény értelmében a bánatpénzt elveszti, az e §. szerint a bánatpénz letétele alól felmentett árverelő a tkvi hatóság felhívásának kézhezvételétől nyolc nap alatt a bánatpénznek megfelelő összeget bírói letétbe helyezni köteles.

A most említettek kivül a többi árverezni kívánó tartozik az ingatlan kikialtási árának 10%-át készpénzben, vagy az 1881. évi november 1-én 3333. sz. a. kelt m. kir. ig. min. rendelet 8. §-ában jelölt óvadékképes értékpapírban a kiküldött kezéhez letenni, vagy az 1881. évi LX. t.-c. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál történt előleges elhelyezéséről kiállított elismervényt átszolgáltatni és a vevő köteles nyomban a kikialtási ár százaléka szerint megállapított bánatpénzt az általa ígért ár ugyanannyi százalékaig kiegészíteni. A bánatpénz letétele alól felmentett árverelő azonban a bánatpénz kiegészítésének megfelelő összeget nem köteles letenni.

Ha az árverelő ennek a kötelezettségének eleget nem tesz, ígéretet figyelmen kívül marad és a haladéktalanul folytatandó árverésben részt nem vehet.

Ha az árverés folytatásában senki sem tesz újabb ígéretet, előbb azonban más is árverelt, az ingatlant az által, illetőleg több ily árverelő közül a legtöbbet ígérő által megvettnek kell kijelenteni. Ha ez az ígéret a kikialtási árt meghaladja az előbbi bekezdés szabályait kell alkalmazni.

Az árverési feltételek többi pontjai a hivatalos órák alatt a kir. törvényszék tkvi irattárában és kifüggesztési tábláján Nagybecskerek városáhozánál és Óecska községhezánál megtekinthetők.

Nagybecskereken, 1912. évi augusztus hó 23. napján.

Dr. Pataky László s. k.,
kir. törvényszéki jegyző.

Zsombolyai járás főszolgabírájától.

8386/1912. szám. 1251—3.1

Pályázati hirdetés

A zsombolyai járáshoz tartozó és lemondás folytán üresedésbe jött **nagybányai kör-orvosi állásra** pályázatot hirdetnek. A kör székhelye Nagytőszeg; a körhöz tartozik a székhelyvel összeépített Kistőszeg, a székhelytől 5.08 kilométerre fekvő Torontálroszi és a 14.40 kilométerre fekvő Tóba.

A körorvosi állással a következő illetmények vannak megállapítva.

1. Az 1908. évi XXXVIII. t.-c. alapján 1600 korona fizetés, négyezer 200—200 korona ötödéves korpóték.

2. Évi 400 korona lakbér.

3. Évi 300 korona fuvarátalány.

4. A megye által megállapítandó látogatási és halottkémlelési díjak.

A körorvos a torontálroszi uradalomban az uradalmi orvosi állást is elnyerheti.

A megválasztott körorvos tőrni tartozik, hogy Tóba községe a körhöz esetleg elválasztatik.

A német nyelv ismerete szükséges.

Felhívom pályázókat, hogy az 1908. évi XXXVIII. t.-c. 7. §-ában előírt minősítésüket és eddigi alkalmaztatásukat igazoló okmányokkal felszerelt pályázati kérvényüket folyó évi november hó 26-án délután 5 óráig a zsombolyai szolgabírói hivatalhoz nyújtsák be.

A választást folyó évi november 28-án délelőtt 10 órakor fogom Nagytőszeg községhezánál megtartani.

Zsombolya, 1912. évi november hó 2-án

Fóris, főszolgabíró.

Ismét megnyit az Enyveshát

regi helyén, a Közgazdasági bank épületében, Daun vaskereskedésével szemben.

- 12 drb kiskép 70 kor.
- 12 drb térdkép 120 kor.
- 12 drb levelezőlap 2 kor.
- 12 drb vizitkép 250 kor.

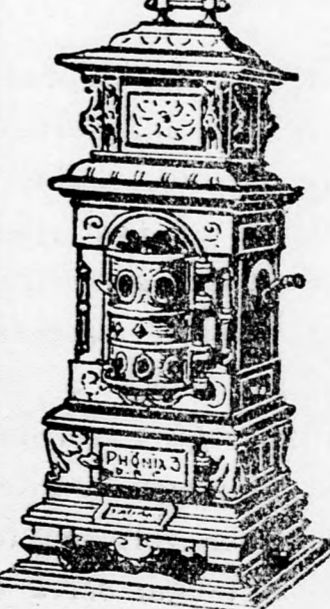
Mivel a fényképezés villanyvilágítás mellett történik, felvételek úgy este, mint borult időben eszközölhetnek.

A képek harmadnap átvehetők.

1164—20.15

Riessner kályhák,

a világ legjobb és használathat legtakarékosabb folytonégő.

Egészségi szempontból a legideálisabb rendszer.

Egyszeri betűzéssel egész télen ég, mi által a sok fáradsággal és költséggel járó mindennapi betűzés megtakaríthatik.

Látható tűz. Eredeti biztonsági szabályozó.

Gázömlés vagy robbanás teljesen kizárva, ellenben mindig egyenletes és egészséges melegség, különösen a szoba alsó légrétegeiben is.

Egyedüli elárúsítás Nagybecskerek és vidéke részére:

Boleszny Antal vaskereskedésében az arany kaszához
Nagybecskerek, Hunyadi-utca 606/37.
1020—x 45

Hirdetéseket

jutányos árért közöl a

Torontál

pol. napilap kiadóhivatala.